

РЕШЕНИЕ

№ 38

гр. С., 26.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, V ПЪРВОИНСТАНЦИОНЕН
ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на дванадесети март през две
хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Янита Д. Янкова

при участието на секретаря Цветанка П. Младенова Павлова
като разгледа докладваното от Янита Д. Янкова Търговско дело №
20231800900176 по описа за 2023 година

ИЩЦИТЕ - **М. Т. Я.**, с ЕГН *****, **Б. Б. В.**, с ЕГН ***** и **Л. Б. В.**, с
ЕГН *****, последните двама действащи чрез тяхната майка и законен представител
М. Т. Я., с ЕГН *****, всички с адрес: гр. С., бул. „Ц.ш.“ №*, бл.*, вх.*, ет.*, ап.* чрез
пълномощника си - адвокат **Н. Д.** от АК – Ш., със съдебен адрес гр. С., ул. „Х.Б.“ №*,
четвърти полуетаж, офис № 4 са предявили срещу **З.Д. „Б.И.“ АД**, с ЕИК *****, със
седалище и адрес на управление: гр.С., бул. „Д.Б.“ № 87, обективно и субективно съединени
искове с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ и чл.429, ал.3 от КЗ – за заплащане на
застрахователни обезщетения в размер на:

- **45 000 лева** на **М. Т. Я.**,
- **10 000 лева** на **Б. Б. В.**,
- **10 000 лева** на **Л. Б. В.**,

за причинени им неимуществени вреди – физически болки и страдания и психически стрес,
настъпили при ПТП, осъществило се на 08.05.2023г., около 16.40 часа в „Петрохански
проход“ на път II-81, при км. 37+600, в землището на община Г., между лек автомобил,
марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ, управляван от **Б.С. В.**, с ЕГН
***** и товарен автомобил марка „Мерцедес“, модел „Спринтер 211 ЦДИ“ с рег. № М
3243 СА, управляван от **Б.С.И.** с ЕГН *****, по вина на водача на лек автомобил,
марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. №СВ9606ТЕ – **Б.С. В.**, застрахован по застраховка
„Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключена с ответника, с полица №
BG/02/123001065314, валидна от 07.04.2023г. до 06.04.2024г., ведно със законната лихва
върху сумите, считано от 21.06.2023 г. – датата, на която е предявена пред ответника
претенция за заплащане на застрахователни обезщетения, до окончателното им заплащане.

Претендира се присъждане осн. чл.38, ал.2 от ЗА на адвокатски хонорар за безплатна адвокатска помощ за процесуално представителство по делото на осн. чл.38, ал.1, т.2 от ЗА.

Ишците твърдят в исковата молба, че на 08.05.2023г., около 16.40 часа в „Петрохански проход“ на път II-81, при км. 37+600, в землището на община Г. настъпило ПТП, реализирано по вина на водача на лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. №СВ9606ТЕ – Б.С. В. с ЕГН *****, който в нарушение на нормите на ЗДвП и поради движение с превишена и несъобразена с пътните условия скорост, без да контролира непрекъснато управляваното от него МПС, загубил управление над автомобила и навлязъл в лентата за насрещно движение, като реализирал ПТП с товарен автомобил марка „Мерцедес“, модел „Спринтер 211 ЦДИ“ с рег. № М 3243 СА, управляван от Б.С.И..

Сочат, че за ПТП бил съставен констативен протокол за ПТП с пострадали лица № 4 по описа на ОД на МВР - К., сектор „Пътна полиция“.

Твърди се още от ишците, че в пряка причинно-следствена връзка с настъпилото ПТП те - М. Т. Я., Б. Б. В. и Л. Б. В., пътници в лек автомобил марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ претърпели следните телесни повреди:

М. Я. - фрактура на трето ребро в дясно по дорзална линия и фрактура на стернум - тялото в проксиланата му част по типа на инфракция;

Б. В. - травма на други интраабдоминални органи - без открита рана в корема и охлузване в долен десен коремен квадрант;

Л. В. - травма на други интраабдоминални органи - без открита рана в корема.

Поддържа се още в исковата молба, че във връзка с възникналото ПТП било образувано досъдебно производство ДП № 90 / 2023 г. по описа на Районно управление - К., пр. пр. 1187/23г. по описа на РП - К., наказателното производството по което и към момента не било приключило.

Ишците излагат, че към датата на ПТП по отношение на лек автомобил марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ, управляван от Б.С. В. била налице застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключена с ответника, по полица № BG/02/123001065314, валидна от 07.04.2023г. до 06.04.2024г.

Ишците твърдят, че депозирали писмена застрахователна претенция пред ЗД „Б.И.“ АД, получена съгласно известие за доставяне по пощата на 21.06.2023 г., въз основа на която били образувани Щети №2310019222, №2310019229 и №2310019225.

Твърди се в исковата молба, че ответникът в разрез с приложимия закон е отказал да разгледа претенциите по същество и да определи застрахователни обезщетения на увредените лица, поради което дължал на ишците на основание чл.429, ал.3 от КЗ и законната лихва върху главниците на претендираните обезщетения за неимуществени вреди от датата на депозиране на извънсъдебната претенция – 21.06.2023 г. до окончателното им изплащане.

Ишците твърдят, че като пряка причинно – следствена връзка с процесното ПТП,

всеки един от тях търпи следните неимуществени вреди – болки и страдания в резултат на причинените им телесни увреждания, неудобства и болнично лечение:

Ищцата М. Т. Я., вследствие ПТП на 08.05.2023 год. и получените телесни повреди била откарана по спешност от ЦСМП в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД и приета за лечение. След проведеното ѝ лечение ищцата била изписана на 11.05.2023год., като възстановяването ѝ продължило в домашни условия. Поради претърпените телесни увреждания ищцата била във временна нетрудоспособност, удостоверена с болнични листове общо 54 календарни.

През този период изпитвала силен дискомфорт и болки в травмираните места, трудности с ежедневните и обичайни дейности и нужда от помощ за повечето от тях. Дълго време не е могла да извършва самостоятелно нито едно обикновено действие присъщо на самостоятелен млад човек и изцяло била зависима от чужда помощ.

След инцидента освен понесените физически болки и страдания, вследствие на процесното ПТП, ищцата изпаднала в депресия, чувствала се като развалина, която е в тежест на семейството си. Изпитвала постоянен страх граничещ с параноя, когато се намирала в близост до движещо се МПС или пътувала в МПС. Изпитвала силен страх и притеснение за живота си, че ще се случи нещо лошо като пресича улицата. Този страх влияел силно негативно на психиката ѝ.

Ишците Б. Б. В. и Л. Б. В. вследствие ПТП на 08.05.2023 год. и получените телесни повреди на същата дата били също откарани по спешност от ЦСМП в УМБАЛСМ „Д. И. Пирогов“ ЕАД и приети за лечение. В исковата молба се излага, че след проведеното им лечение били изписани на 11.05.2023 г. и възстановяването им продължило в домашни условия.

Освен претърпените физически болки и страдания, след инцидента, ишците Б. Б. В. и Л. Б. В. и към момента продължавали да изпитват страх и притеснение вследствие на катастрофата. Изпитвали постоянен страх, когато се намирали в близост до движещо се МПС или пътували в МПС. Изпитвали силен страх и притеснение за живота си, че ще се случи нещо лошо като пресичат улицата и винаги искали с тях да пресича и възрастен. Този страх влияел силно негативно на психиката им.

В срока по чл.367, ал.1 от ГПК ответникът „З.Д. „Б.И.“ АД, е подал писмен отговор, чрез пълномощника си адв. А. И., с който оспорва предявените искове по основание и размер.

С отговора на исковата молба ответникът твърди, че в настоящия случай не е налице осъществен деликтен фактически състав по отношение на всеки от неговите елементи. Оспорва и описания в исковата молба механизъм на ПТП, както и виновното и противоправно поведение на водача на процесния лек автомобил марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ.

Твърди случайно деяние по смисъла на чл.15 от НК, което било непредотвратимо от водача на лек автомобил марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ за когото

не била налице обективна възможност да предвиди и предотврати настъпването на вредите.

Ответникът оспорва твърденията на ищците за търпени вреди в пряка връзка и произтекли от непозволено увреждане, с доводи, че нито един от ищците не е посочен в КП за ПТП като пострадало лице. Твърди, че е налице официален удостоверителен документ удостоверяващ, че ищците не са били пострадали в процесното ПТП.

На следващо място в отговора ответникът оспорва предявените искове и по размер, като прави възражение за прекомерност на претендираните обезщетения. Счита, че размера на претендираната сума от всеки един от ищците не отговаря на принципа на справедливост. Отново сочи, че в представения КП за ПТП №4 по описа на ОД – МВР – К. ищците не са вписани като пострадали лица, а е записан единствено водача на лекия автомобил Б.С. В..

С отговора ответникът е направил евентуално **възражение за съпричиняване** на вредата от страна на ищците, изразяващо се в непоставяне на предпазни колани, в качеството им на пътници в МПС. Твърди, че при правилно поставен предпазен колан вредите или не биха настъпили или щяха да бъдат в значително по-лека степен.

Ответникът оспорва и претенцията за лихва от датата на уведомяване на застрахователя, като противоречаща на чл. 497, ал. 1, т. 1 КЗ.

Моли за отхвърляне на предявените искове, като неоснователни и недоказани, а при условията на евентуалност за неуважаването им в пълен размер.

Ответникът претендира и направените по делото разноски.

Софийски окръжен съд, като прецени събраните по делото доказателства и ги обсъди във връзка с доводите на страните, приема за установено следното от **фактическа страна**:

От представените с исковата молба и приети по делото като писмени доказателства удостоверения за раждане от 23.07.2015г. и от 25.07.2011г., издадени съответно от Столична община и Община М. се установява, че ищците по делото Б. и Л. са брат и сестра, а ищцата М. Я. е тяхна майка.

Видно от констативен протокол № 4 от 08.05.2023г. е, че ищците по делото са пътници в лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ, управляван от Б.С. В., с ЕГН *****, техен баща, към момента на процесното ПТП. Отражено е още в посочения протокол, че пострадали от ПТП са Б.С. В. и Б.С.И., последният като водач на товарен автомобил марка „Мерцедес“, модел „Спринтер 211 ЦДИ“ с рег. № М 3243 СА.

Образуваното по повод ПТП наказателно производство не е приключило, видно от справка по д.п. № 126/2023г. по описа на ОСЛО при СОП, пр. пр. № 1187/2023г. по описа на РП-К..

От допусната и приета по делото КСМАТЕ се установява, че на 08.05.2023 година, към 16:40 часа - светлата част на денонощието, по второкласен път II-81 - гр. М. - гр. С., през проход „Петрохан“, в посока гр. М. - гр. С., се движил лек автомобил „Фолксваген Голф“ с регистрационен номер СВ 9606 ТЕ, управляван от Б.С. В.. Към момента, в който автомобилът достигнал около километър от пътя 37+600, челната му част се е отклонила

плавно в ляво, по отношение първоначалната му посока на движение и навлязъл в лентата за насрещно движение, където в противоположна посока - гр. С. - гр. М. се движил товарен автомобил „Мерцедес Спринтер 211 ЦДИ“ с регистрационен номер М 3243 СА, управляван от Б.С.И.. Водачът И. забелязал навлизането в лентата му за движение на лекия автомобил и задействал спирачната система на товарния автомобил, но в момента, в който започнал ефективния спирачен процес на товарния автомобил настъпил удар между челната лява част на товарния автомобил и челната лява част на лекия автомобил. При ударния процес, кинетичната енергия на двата автомобила била преобразувана в кинетична енергия за деформации и процесните автомобили се установили окончателно в мястото на удара.

Вещите лица сочат още, че причините от техническа гледна точка, за възникване на ПТП следва да се търсят в субективните действия на водача на лек автомобил „Фолксваген Голф“ с регистрационен номер СВ 9606 ТЕ - Б.С. В., който в зоната на ПТП, движейки се по двупосочен, двулентов път, навлязъл и се е движил в лентата за насрещно движение.

Установява се още от заключението на КСМАТЕ, че ищците по делото са получили следните травматични увреждания при ПТП, както следва:

- М. Т. Я. - счупване на гръдната кост без разместване на фрагментите и фисура на трето ребро вдясно. Счупването на гръдната кост причинило на пострадалата трайно затруднение на движението на снагата за срок от около 1 -2 месеца. Пукването на трето ребро вдясно причинило временно разстройство на здравето неопасно за живота.
- Б. Б. В. - контузия на корема с охлузване на предната коремна стена в долната му част вдясно. Увреждането причинило на пострадалия болка и страдание.
- Л. Б. В. - контузия на корема, дясната ключица и гърба. Увреждането причинило на пострадалата болка и страдание.

Уврежданията на Б. Б. В. и Л. Б. В. отзвучали за около 7-10 дни. Вещите лица установяват още, че след приключването на възстановителните процеси следва да се наблюдава пълно възстановяване на тримата ищци.

Посочено е още в заключението, че анатомичната локализация и характера на травмите на ищците сочели, че можело да бъдат получени от възпиращото действие на поставен обезопасителен колан, а автомобилът в който са пътували фабрично бил снабден на всички седалки в купето с монтирани триточкови инерционни колани.

Допусната, изслушана и приета по делото комплексна съдебно - психиатрична и психологична експертиза /КСППЕ/ установява, че процесното ПТП неизменно довело до известни промени в психичното и емоционалното състояние на ищците. Тези промени в няколкомесечен период след преживяното били с изразено по - висок интензитет.

При майката - М. Я. в резултат от стресогенното събитие и прекараната гръдна травма възникнала емоционална неустойчивост, тревожност, отчаяние, снижение на поривите и чувство за радост, неустойчивост на интересите и трудовите инициативи, повишена уморяемост. Интензитетът на тези прояви и усещания започнал да затихва и намалява при възстановяването на пострадалата М. Я. както физически, така и след

връщането ѝ към нейните обичайни социални и трудови дейности.

При децата Б. В. и Л. В. преживяното ПТП довело до известни затруднения в адаптацията към обичайния начин на живот и ежедневните дейности, особено по отношение на учебните им задължения. Л. изпитвала вътрешна тревожност и безпокойство, които се опитвала да потиска и прикрива, емоционалното състояние и адаптацията ѝ били продължителни и се изисквало още известен период от време за да отшумят.

Вещите лица сочат, че е и при тримата ищци била налице Остра стресова реакция, последвана от Пост-травматично стресово разстройство с преобладаваща тревожна симптоматика в лека до умерена степен. Най-изразена била симптоматиката при майката – ищцата М. Я., където първоначално била налице соматична болка от травматичен произход. Установява се още от заключението, че от развитието на симптоматиката можело да се направи заключение, че тя ще намалява своя интензитет с течение на времето.

Заключението по приетата комплексна съдебно - психиатрична и психологична експертиза сочи, че при тримата ищци е налице нарушение на съня, изразяващо се в сънуване на кошмари и сцени, свързани с катастрофата, събуждане през нощта и трудно заспиване.

По делото са събрани гласни доказателства – показанията на свидетелите Катя Георгиева Константинова и Нонка В.ова Бановска - учители, колежки на ищцата Я.. От тях се установява, че М. след ПТП е била цитирам „като утрепана“, а децата ѝ са се страхували от вътрешни травми и били много разстроени, стояли като уплашени и не смеели да контактуват с други деца. Б. тичал, тичал и спирал да седне на пейката задъхан. Той бил втори клас. М. обаче била в най-тежко състояние. Не смеела да носи тежко, не можела въпреки да си върши нормално домашната работа. Л. имала като камшичен удар. Рязко главата ѝ била отишла напред и досега казвала, че я боли главата и врата. М. имала страх да пътува в превозно средство. Децата също без майка си не искали да ходят на лагери. Б. тренирал плуване, но след ПТП се отказал, защото едното му рамо било много ударено и не можел да плува. Б. не се върнал на училище до края на учебната година. Отишъл само за тържеството. Бил първи клас тогава. Няма и стихотворение. Л. била 5-ти клас и трябвало да се яви последните дни на училище, за да завърши годината. Те живели далече от училището, пътували с автобус и било стрес за тях да пътуват до училище.

По отношение на ищцата М. Я. , св. Бановска сочи, че тя се е движила бавно след катастрофата, без излишни движения. Имала болки и затова приемала обезболяващи медикаменти. Била получила разстройство на стомаха вследствие на тези медикаменти. Преди ПТП била нормален, слънчев човек, много енергична. След катастрофата се променила. Физически не можела да се наведе, да носи нещо тежко, дори чантата ѝ създавала проблем. Изкачвала и стълби бавно. След катастрофата избягвала всякакво придвижване с превозни средства. Отказвала категорично учебни екскурзии. Изпитвала страх от возене в автобус и кола. Като отивала на училище била стресирана от градския транспорт.

Установява се от представеното по делото заверено копие на застрахователна полица № BG/02/123001065314 за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, че за лекия автомобил с марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ, управляван от деликвентата - Б.С. В., е била сключена с ответника застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите със застрахователна полица № BG/02/123001065314, валидна от 07.04.2023г. до 06.04.2024г., т.е. към датата на ПТП, 08.05.2023 год.

Видно е от представената с и.м. писмена застрахователна претенция по чл.380, ал.1 от КЗ, получена от ответника на 21.06.2023г., че ищите са спазили установената в посочената законова разпоредба процедура. Установява се от представената с исковата молба кореспонденция с ответника, че той не е определил застрахователни обезщетения за неимуществени вреди на ищите и такива не са изплатени извънсъдебно.

При така установената фактическа обстановка съдът стигна до следните **правни изводи**:

Съгласно разпоредбата на чл.432, ал.1 от КЗ увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ при спазване на изискванията на чл.380, а именно – лицето, което желае да получи застрахователно обезщетение, е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция, като с предявяването на претенцията следва да предостави пълни и точни данни за банковата сметка, по която да се извършат плащанията от страна на застрахователя. Когато с претенцията са представени всички доказателства по чл.106 от КЗ, застрахователят е длъжен да се произнесе в срок до 15 работни дни – чл.108, ал.1 от КЗ. При непредставяне на всички доказателства се прилага срокът по чл.496, ал.1 от КЗ – срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не може да е по-дълъг от три месеца от нейното предявяване по реда на чл.380, ал.1 от КЗ, като застрахователят следва окончателно да се произнесе, като или определи и изплати размера на обезщетението, или даде мотивиран отговор по предявените претенции, когато : а) отказва плащане, или б) основанието на претенцията не е било напълно установено, или в) размерът на вредите не е бил напълно установен.

Съгласно разпоредбата на чл.429, ал.2, т.2 от КЗ в застрахователното обезщетение, платимо по договор за застраховка „Гражданска отговорност“, се включват лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на чл.429, ал.3, а именно –

„Лихвите за забава на застрахования по ал.2, т.2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност). В този случай от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл.430, ал.1, т.2 или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна.“.

Актуалната практика на ВКС /решение № 128/04.02.2020 год. по т.д. № 2466/2018 год., решение № 60112/01.12.2021 год. по т.д. № 1221/2020 год. и решение № 72/29.06.2022 год. по т.д. № 1191/2021 год./ изоставя възприетото в предходни решения на съда /решение № 93/27.11.2020 год. по т.д. № 2013/2019 год./ становище, че застрахователят дължи законната лихва за забава върху дължимото застрахователно обезщетение след изтичане на срока по чл.496, ал.1 от КЗ, като се обединява около становището, че застрахователят следва да покрие спрямо увреденото лице отговорността на делинквента за дължимата лихва за забава от датата на уведомяването си от застрахования за настъпването на застрахователното събитие или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователната претенция от увреденото лице, която от двете дати е най-ранна. След изтичане на срока по чл.496, ал.1 от КЗ и при липсата на произнасяне и плащане на обезщетение от застрахователя същият дължи законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди за собствената си забава.

В настоящия случай допустимостта на предявените иски съгл. разпоредбата на чл.498, ал.3 от КЗ бе установена с представената с и.м. писмена застрахователна претенция по чл.380, ал.1 от КЗ на ищите по делото с дата 21.06.2023г.

По основателността на предявените иски съдът намира следното:

С разпоредбата на чл.432, ал.1 от КЗ е уредено правото на пряк иск в полза на пострадалото лице срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ на прекия причинител, като отговорността на застрахователя е обусловена от и е еднаква по обем с отговорността на делинквента. За да се ангажира отговорността на застрахователя по горния ред е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка „Гражданска отговорност“, както и да са налице всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован спрямо увреждения за обезщетяване на причинените вреди.

В настоящия случай от събраните гласни и писмени доказателства и от заключението по назначената КСМАТЕ бе установено по несъмнен начин, че единствената причина за настъпването на ПТП, в което ищите са участвали като пътници в лекия автомобил марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ, управляван от Б.С. В., са били субективните действия на водача на лекия автомобил – Б.С. В., който в зоната на ПТП, движейки се по двупосочен, двулентов път, навлязъл и се е движил в лентата за насрещно движение, като предизвикал сблъсък с насрещно движещия се автомобил марка „Мерцедес“, модел „Спринтер 211 ЦДИ“ с рег. № М 3243 СА, управляван от Б.С.И..

Установено бе и че сочените в и.м. душевни болки, страдания и претърпян психически стрес при ищите вследствие участието им в ПТП са в причинна връзка с противоправните действия на делинквента, причинил същото. Вината на делинквента съгл. чл.45, ал.2 от ЗЗД се предполага до доказване на противното, а горната презумпция в настоящото производство не само не бе опровергана, но и от събраните доказателства вината бе установена по несъмнен начин – с установяването на факта на нарушаване на

правилата за движение по пътищата от този водач, регламентирани в чл.16, ал.1, т.1 и чл.44, ал.1 от ЗДвП.

По делото бе установен и последният елемент от фактическия състав за ангажиране на отговорността на застрахователя по предявения пряк иск по чл.432, ал.1 от КЗ – обстоятелството, че за лекия автомобил марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ, управляван при ПТП от деликвентна Б.С. В., е била сключена с ответника застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите със застрахователна полица № BG/02/123001065314, валидна от 07.04.2023г. до 06.04.2024г., т.е. към датата на ПТП, 08.05.2023 год.

Доказани по основание, предявените иски по чл.432, ал.1 от КЗ – за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди на всеки от ищите, са доказани отчасти по размер.

Съгласно разпоредбата на чл.52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост, което понятие не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които следва да се отчетат от съда при определяне на размера на обезщетението – възрастта на увредения, общественото му положение, настъпилите в страната в обществено-икономически план промени в сравнение с момента на настъпване на вредата /решение № 1599/22.06.2005 год. по гр.д. № 876/2004 год. на ВКС, IV г.о./ и икономическата конюнктура на даден етап от развитието на обществото /решение № 749/05.12.2008 год. по т.д. № 387/2008г. на ВКС, II т.о. и решение № 124/11.11.2010 год. по т.д. № 708/2009 год. на ВКС, II т.о./, стояща в основата на нарастващите във времето нива на минимално застрахователно покритие за случаите на причинени на трети лица от застрахования неимуществени вреди /решение № 83/06.07.2009 год. по т.д. № 795/2008 год. на ВКС, II т.о./. При определяне на обезщетението се съобразяват характера и тежестта на вредите, тяхното проявление във времето и цялостното неблагоприятно отражение на увреждащото деяние в патримониума на увредените лица.

В настоящия случай неимуществените вреди при ищцата **М. Т. Я.** са във формата на болки, страдания, битови неудобства и психически стрес вследствие участието ѝ в ПТП. Установи се по делото, че тя е получила трайно затруднение на движението на снагата за срок от 1-2 месеца и остра стресова реакция, последвана от пост-травматично стресово разстройство с преобладаваща тревожна симптоматика в лека до умерена степен.

От показанията на разпитаните по делото свидетели Катя Константинова и Нонка Бановска, както и от заключението на обсъдената КСППЕ, прието от съда като обективно, компетентно и пълно, беше установен както интензитетът, продължителността във времето на психическия стрес, понесен от ищцата Я., така и съществената промяна в нормалния ѝ начин на живот, наложила съществени ограничения в ежедневието ѝ. Установено бе, че ищцата е преживяла катастрофата, като е изпаднала в силен стрес, продиктуван от страха за здравословното състояние на децата ѝ, както и от страха от пътуване.

Установено бе, че горните негативни изживявания при ищцата Я. са продължили два,

три месеца във времето, като в този период тя е трябвало да се възстановява физически, да се грижи и за децата си. Всичко това предизвиквало силно безпокойство, продиктувано от спомена за катастрофата и опасенията за здравето на децата ѝ, както и дали няма пак да претърпи ПТП.

В обобщение на изложеното съдът приема, че така установените неблагоприятни проявления на причинените на М. Я. неимуществени вреди, налагат определяне на обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди и репатриране на неблагоприятните последици от увреждащото събитие в патримониума на ищцата Я. в размер на 35 000 лева, която сума съдът следва да осъди ответника да ѝ заплати, като отхвърли първия от обективно съединените искове с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ като неоснователен за разликата до пълния му предявен размер от 45 000 лева. Върху сумата от 35 000 лева, съдът на осн. чл.429, ал.3 от КЗ следва да присъди и законната лихва за забава върху дължимото застрахователно обезщетение, считано от 21.06.2023 год. – датата, на която е предявена пред застрахователя – ответник извънсъдебна претенция за обезщетяване на вредите от настъпилото ПТП.

Ответникът при условията на пълно, главно доказване не установи направеното от него възражение за съпричиняване. По делото не са събрани доказателства, че ищите са пътували без поставени обезопасителни колани към момента на ПТП. Нещо повече – от заключението на КСМАТЕ се установи изрично, че ищите са пътували с поставени колани.

Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл.52 от ЗЗД – по справедливост от съда. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. Такива обективни обстоятелства при телесните увреждания, съгласно постановлението, могат да бъдат характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и др. Трябва да бъдат съобразени и претърпените от увредения болки и страдания, вследствие на причинените му травматични увреждания, периодът за пълното възстановяване, неговата възраст, причинените му неудобства и дискомфорт при социални контакти, както и социално-икономическите условия в страната към момента на настъпване на застрахователното събитие.

Законодателят е определил висок нормативен максимум на застрахователното обезщетение за причинените от застрахованото лице неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане – в размер на 10 420 000 лева при причиняване на неимуществени вреди на едно лице, какъвто е настоящият случай – арг. от чл.492, т.1 от КЗ. Следователно, по този начин той е целял заместващото обезщетение да отговаря на действително претърпените болки и страдания. Но заместващото обезщетение представлява парично право, като неговата обезщетителна функция е насочена към получаване на имуществени блага, чрез

които да бъде морално удовлетворен пострадалият, като емоционално да бъдат потиснати изживените неблагоприятни последици от причинените му болки и страдания. В този смисъл, съобразно общественно-икономическите условия в страната към момента на настъпване на процесното застрахователно събитие – 2023г., и наложилите се морални норми в обществото, респ. съобразно съдебната практика за справедливият размер на заместващо обезщетение при подобни травматични увреждания, настоящата съдебна инстанция приема, че заместващото обезщетение за преживените в настоящия случай от ищеца **Б. В.** неимуществените вреди - болки и страдания, продължаващи за период от около 7-10 дни, тяхната интензивност, физическия дискомфорт, както и психическото разстройство, което е получил в резултат на ПТП, е в размер на 5 000 лева. Така определеното обезщетение е съобразено както с изброените по-горе обстоятелства, релевантни за размера му, така и с установения в чл.52 от ЗЗД принцип на справедливостта, като ще допринесе за репарирание на неблагоприятните последици от увреждащото събитие в патримониума на ищеца – **Б. В.**.

Заместващото обезщетение за преживените в настоящия случай от ищцата **Л. В.** неимуществените вреди - болки и страдания, продължаващи за период от около 7-10 дни, тяхната интензивност, физическия дискомфорт, както и психическото разстройство, което е получила в резултат на ПТП, е в размер на 5000 лева. Така определеното обезщетение е съобразено както с изброените по-горе обстоятелства, релевантни за размера му, така и с установения в чл.52 от ЗЗД принцип на справедливостта, като ще допринесе за репарирание на неблагоприятните последици от увреждащото събитие в патримониума на ищцата – **Л. В.**.

С оглед на изложеното съдът следва да осъди ответника да заплати на осн. чл.432, ал.1 от КЗ, на **Б. В.** – сумата от 5 000 лева, на **Л. В.** – сумата от 5 000 лева, които суми представляват обезщетения за неимуществени вреди, причинени от процесното ПТП, ведно със законната лихва върху тях, считано от 21.06.2023г. – датата, на която е предявена претенция пред застрахователя за обезщетяване на вредите от настъпилото ПТП, до окончателното им заплащане, като следва да се отхвърлят предявените искове за неимуществени вреди за разликата до пълните им предявени размери от 10 000 лева за ищите **Б. и Л. В.и.**

По отношение на държавните такси и разноски:

Тъй като с определение № 348/31.08.2023 год. ищите са били освободени от заплащане на държавна такса и внасяне на разноски за предявените искове с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ и чл.429, ал.3 от КЗ, то с оглед изхода на делото и на осн. чл.78, ал.6 от ГПК ответникът следва да се осъди да заплати по сметка на съда дължимата държавна такса върху уважения размер на исковите в размер на **1 800 лева** и направените разноски от бюджета на съда, съобразно уважения размер на исковите в размер на **1 038,46 лева** – заплатени от бюджета на съда възнаграждения на в.л. по КСМАТЕ и КСППЕ.

В хода на производството по делото ищцитата не са направили съдебни или деловодни разноски и такива не следва да им се присъждат.

Тъй като, видно от представения договор за правна помощ от 7.03.2024 год. /л.300 от делото/, сключен между ищците и адв. П. Б. Д. с ЕГН *****, същият е за оказване на осн. чл.38, ал.1, т.2 от ЗА на безплатна адвокатска помощ за процесуално представителство по делото, то на осн. чл.38, ал.2 от ЗА съдът следва да определи размер на адвокатското възнаграждение съобр. правилата на чл.36, ал.2 от ЗА и чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1/09.07.2004 год. за минималните размери на адвокатските възнаграждения – в размер на **4250 лева** /при минимален размер от 4250 лева по чл.7, ал.2, т.4 при интерес от 45000 лева/, като осъди ответника да заплати тази сума на адвоката, осъществил безплатното процесуално представителство. Върху горната сума не следва да се присъжда заплащане на ДДС, доколкото не е удостоверено, че адвокатът е регистриран по ЗДДС. Определянето на горния размер на адвокатското възнаграждение бе съобразен с неголямата фактическа и правна сложност на делото, броят на проведените заседания /едно/ и извършените процесуални действия /разпит на двама свидетели и изслушани заключения по две експертизи/.

В хода на производството по делото ответникът е направил разноси в размер на 7320 лева – заплатен адвокатски хонорар за процесуално представителство, удостоверен с договор за правна защита и съдействие от 29.09.2023 год. /л.251 от делото/ - 7020 лева с ДДС и 300 лева – възнаграждение за вещи лица. В тази връзка, на осн. чл.78, ал.3 от ГПК, ищците следва да се осъдят да заплатят на ответника сумата от **2 252,31 лева**, съставляваща разноси съразмерно с отхвърлената част на исковете.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на осн. чл.432, ал.1 и чл.429, ал.3 от КЗ, **ЗД „Б.И.“ АД, с ЕИК ******* да заплати на **М. Т. Я.**, с ЕГН *****, от гр. С., бул. „Ц.ш.“ №*, бл.*, вх.*, ет.*, ап.* сумата от **35000.00 лева** /тридесет и пет хиляди лв./, съставляваща обезщетение за причинени й неимуществени вреди – болки и страдания от счупване на гръдната кост без разместване на фрагментите и фисура на трето ребро вдясно, както и претърпян психически стрес вследствие участието й в ПТП, настъпило на 08.05.2023г., около 16.40 часа в „Петрохански проход“ на път II-81, при км. 37+600, в землището на община Г., между лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ, управляван от Б.С. В., с ЕГН ***** и товарен автомобил марка „Мерцедес“, модел „Спринтер 211 ЦДИ“ с рег. № М 3243 СА, управляван от Б.С.И. с ЕГН *****, по вина на водача на лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ9606ТЕ – Б.С. В., застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключена с ответника, с полица № BG/02/123001065314, валидна от 07.04.2023г. до 06.04.2024г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 21.06.2023 г. – датата, на която е предявена пред ответника претенция за заплащане на застрахователно обезщетение, до окончателното й заплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск по чл.432, ал.1 от КЗ за разликата до пълния му предявени

размер от 45 000 лева /четиридесет и пет хиляди лв./.

ОСЪЖДА, на осн. чл.432, ал.1 и чл.429, ал.3 от КЗ, **ЗД „Б.И.“ АД, с ЕИК ******* да заплати на **Б. Б. В.**, с ЕГН ***** от гр. С., бул. „Ц.ш.“ №*, бл.*, вх.*, ет.*, ап.*, действащ чрез своята майка и законен представител М. Т. Я., с ЕГН ***** сумата от **5000.00 лева** /пет хиляди лв./, съставляваща обезщетение за причинени му неимуществени вреди – болки и страдания от контузия на корема с охлузване на предната коремна стена в долната му част вдясно, както и претърпян психически стрес вследствие участието му в ПТП, настъпило на 08.05.2023г., около 16.40 часа в „Петрохански проход“ на път II-81, при км. 37+600, в землището на община Г., между лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ, управляван от Б.С. В., с ЕГН ***** и товарен автомобил марка „Мерцедес“, модел „Спринтер 211 ЦДИ“ с рег. № М 3243 СА, управляван от Б.С.И. с ЕГН *****, по вина на водача на лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. №СВ9606ТЕ – Б.С. В., застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключена с ответника, с полица № BG/02/123001065314, валидна от 07.04.2023г. до 06.04.2024г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 21.06.2023 г. – датата, на която е предявена пред ответника претенция за заплащане на застрахователно обезщетение, до окончателното ѝ заплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск по чл.432, ал.1 от КЗ за разликата до пълния му предявени размер от 10 000 лева /десет хиляди лв./.

ОСЪЖДА, на осн. чл.432, ал.1 и чл.429, ал.3 от КЗ, **ЗД „Б.И.“ АД, с ЕИК ******* да заплати на **Л. Б. В.**, с ЕГН ***** от гр. С., бул. „Ц.ш.“ №*, бл.*, вх.*, ет.*, ап.*, действаща чрез своята майка и законен представител М. Т. Я., с ЕГН ***** сумата от **5000.00 лева** /пет хиляди лв./, съставляваща обезщетение за причинени ѝ неимуществени вреди – болки и страдания от контузия на корема, дясната ключица и гърба, както и претърпян психически стрес вследствие участието ѝ в ПТП, настъпило на 08.05.2023г., около 16.40 часа в „Петрохански проход“ на път II-81, при км. 37+600, в землището на община Г., между лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. № СВ 9606 ТЕ, управляван от Б.С. В., с ЕГН ***** и товарен автомобил марка „Мерцедес“, модел „Спринтер 211 ЦДИ“ с рег. № М 3243 СА, управляван от Б.С.И. с ЕГН *****, по вина на водача на лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Голф“ с рег. №СВ9606ТЕ – Б.С. В., застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключена с ответника, с полица № BG/02/123001065314, валидна от 07.04.2023г. до 06.04.2024г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 21.06.2023 г. – датата, на която е предявена пред ответника претенция за заплащане на застрахователно обезщетение, до окончателното ѝ заплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск по чл.432, ал.1 от КЗ за разликата до пълния му предявени размер от 10 000 лева /десет хиляди лв./.

ОСЪЖДА, на осн. чл.78, ал.6 от ГПК, **ЗД „Б.И.“ АД, с ЕИК ******* да заплати по сметка на Софийски окръжен съд сумата от **2 838,46 лева**, съставляваща дължима за производството по делото държавна такса и направени разноски от бюджета на съда.

ОСЪЖДА, на осн. чл.38, ал.2 от ЗА Зад, **ЗД „Б.И.“ АД, с ЕИК ******* да заплати на **Адв. П. Б. Д.** с ЕГН ***** и адрес на кантората – гр.С., ул.“П.“ №*, сумата

от **4 250 лева** /четири хиляди, двеста и петдесет лв./, съставляваща определено от съда по реда на чл.38, ал.2 от ЗА адвокатско възнаграждение за осъществено безплатно процесуално представителство по делото.

ОСЪЖДА, на осн. чл.78, ал.3 от ГПК, М. Т. Я., с ЕГН ***** - лично и като майка и законен представител на двете си деца - Б. Б. В., с ЕГН ***** и Л. Б. В., с ЕГН *****, да заплати на **ЗД „Б.И.“ АД, с ЕИК ******* сумата от **2 252,31 лева**, съставляваща направени разноси за възнаграждение на вещи лица и възнаграждение за представителство от адвокат с оглед отхвърлената част на исковете.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски окръжен съд: _____